

filmoteca

Trainspotting

Laia Viñas

Escriptora

@laiaviab

Trainspotting és la pel·lícula més noranta de tots els noranta. Amb una estètica viva i sorollosa, ens capbussa en l'Edimburg de finals del segle XX i ens explica la història d'un grup d'amics de classe baixa-mitjana amb molts problemes. El més cridaner: l'heroïna. Mark Renton, interpretat per Ewan McGregor (1971) en un dels seus primers papers, és l'antiheroi torturat que fa de fil conductor. És llest, sensible, torturat, egoista i addicte. Una persona solitària, encara que sempre rodejada del mateix grup, crític amb tot el que l'envolta però sense esma per intentar canviar res, un rebel que lluita contra les convencions socials a base d'injeccions de cavall.

Amb *Trainspotting* hi vaig topar segurament massa petita, quan vaig enganxar-la a la televisió. A la pantalla hi apareixia l'escena del mono que passa Renton, amb imatges tan boges i inquietants com la del bebè que gateja pel sostre. Els terribles efectes especials de l'època ho fan tot encara més terrorífic, però vaig mirar-m'ho amb fascinació. És un film que t'atrapa, potser per la trama

fàcil i el ritme ràpid. Als nostres amics escocesos els passen coses mundanes. No arriben a final de mes, l'oficina de l'atur els vol col·locar en llocs de treball que no els interessin gens, tenen problemes per trobar parella, problemes amb un equip de futbol que no guanya mai, problemes amb la justícia, problemes per connectar amb la gent que els rodeja... La falta de connexió, d'empatia i de sensibilitat de la societat mundial en general i dels cohabitants de Leith — el barri dels nostres protagonistes— en particular, fa que Mark Renton es pregunti quin sentit té comprar-se una casa bufona als afores, una televisió enorme, tenir una família o una carrera professional. En un dels discursos més memorables de l'audiovisual, el jove escocès fa mofa d'un dels anuncis antidroga de l'època. L'anunci en qüestió animava el jovent a triar totes aquestes coses abans que les drogues. Els personatges de *Trainspotting* escol·len l'heroïna de manera conscient, com si fos per portar la contrària als pares encara que sàpigues que, molt probablement, tenien raó. Aquí, els pares són el govern britànic, les feines mal remunerades, el sistema mèdic, els adults que han construït

Són els anys de descobrir que la vida adulta és només fer veure que ho tens tot controlat i ets capaç de posar rentadores

aquest món que tu t'has trobat i sembla irreparable.

La pel·lícula mostra l'autodestrucció dels personatges, i no només a través de les drogues. Les sobredosis i les síndromes d'abstinència són els exemples més clars d'aquesta tàctica per obviar la realitat, però Mark Renton també pateix la depressió, la traïció, l'engany i la solitud. A la segona meitat del film, marxa a Londres per treballar en una agència immobiliària i ser part del sistema. I resulta que no és tan terrible com pensava. De fet, ho gaudeix. Adopta la postura del boicotejador, fa trampes i s'aprofita dels pobres llogaters que paguen preus inflats per pisos ridículs, i és capaç d'adaptar-se a aquesta vida. S'enorgulleix de ser un ciutadà de profit.

Trainspotting segueix tenint sentit per a les generacions posteriors. Vaig néixer al 1997. La pel·lícula és del 1996. Per a algú de 23 anys, la primera part, on tots els personatges tenen problemes d'identitat, d'autoestima, les passen magres per pagar lloguers socials, seuen a fer birres al pub en cap de setmana i tenen una existència vulgar els dies de cada

dia, ressona. Són els anys de descobrir que la vida adulta és només fer veure que ho tens tot controlat i ets capaç de posar rentadores. *Trainspotting* se segueix veient perquè primerament és boníssima i, en segon lloc, perquè és un retrat molt concret i creïble del desencís que apareix quan passes l'adolescència i t'has d'enfrontar al que de veritat t'ofereix el món —que és ben poca cosa. I aquí pren força la consciència de classe, present durant l'hora i mitja de metratge de manera gairebé subtil, només mostrant la realitat de Leith, un barri obrer de la capital escocesa. En l'escena a la falda de la muntanya, Renton s'anima i comença un monòleg que deixa entreveure quina és la seva relació amb el seu país dominat i, per tant, la seva classe: «*We are the lowest of the low*».¹ Una excusa més per tornar a l'heroïna i fugir de tot allò que sabem que està podrit. ■

1 Traducció de l'edició: «som el més baix d'allò més baix».

Trainspotting Danny Boyle

1996